

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimci nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 0 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Frana Kelmata hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Iz državnega zbora.

Na Dunaji 7. februarja.

V včerajšnji seji izrekla se je gosp. ministru Conradu neka nezaupnica, katera bi drugod ministra napotila, da stavi odločno vprašanje do zbornice, ima li še do njega zaupanje, sicer se loči od ministerskega sedeža. Pri nas parlamentarizem še ni tako razvit, da bi odstopili ministri, kedar nimajo več za seboj večine. Zakon o uredbi duhovnikov plač, ki pa bode koristil k večjemu duhovnikom v nekaterih deželah, na Českem, Tirolskem, v Dalmaciji, na Galiskem, našim slovenskim pa malo dobička donasal, dognal se je v štirih sejah do poslednjega paragrafa, ki govori o času, kdaj bode zakon veljaven. Vlada, ko je leta 1880 zakonski načrt predložila, določila je 1. dan januarja 1881. leta. Od takrat pretekla so tri leta in odsek, ki je zakon izdelal, moral je stvar odložiti do novega obroka, ter določil je 1. dan januarja 1885. leta. A sedaj smo že v 1885. letu, torej se ta obrok ni mogel potrditi. Zategadelj je bilo dogovorjeno, da naj bode zakon veljaven s 1. dnem januarja 1886. leta. Toda h kratu se je čulo, da vladi ta obrok ni po volji, ker se finančni minister Dunajevski ustavlja. Vlada je zahtevala, da bode zakon še le s 1. januarjem 1887 veljaven in da se tudi za l. 1887 in 1888 dovoljuje le polovica povišanih plač.

In res se g. minister Conrad vzdigne in odločno izreče, da bi vlada ne mogla zakona predlagati v sankcijo, ako se drugače sklene, nego ona želi. Poslanec Klaič vsled te izjave nasvetuje, da naj se paragraf spremeni po volji naučnega ministra. S tem nasvetom mnogi konservativni in slovenski poslanci niso bili zadovoljni, ker se jim tako barantanje zdi poniževalno za duhovenstvo in malo častno za večino, ki je poprej celo sklenila, da bi zakon že l. 1885. bil veljaven. Slovenski poslanci so še posebej uvaževali, da jim je prilika dana, g. ministru Conradu, kateri se proti vsem slovenskim opravičenim terjatvam zanikalno obrača, pokazati svoje nezaupanje in konstatovati, da je k zborovi večini treba tudi njihovih glasov. Za to so poslanci Kljun, Pfeifer, Raič, Vitezić in Vošnjak proti Klaičevemu predlogu glasovali. Drugim se ni zdel še pravi trenotek za tako odločno postopanje ter so ali za Klaiča glasovali: grof Hohen-

wart, baron Gödel, knez Windischgrätz, Obreza in Poklukar, ali so se glasovanja zdržali. Klaičev predlog je bil ovržen in vzprejeta potem določba, da naj zakon stopi v veljavo s 1. dnem januarjem 1886.

Pri pristojbinski noveli, katera pride na vrsto prihodnji teden, je zopet prilika dana, da slovenski poslanci pokažejo, da brez njih pomoči ni večine. Ako pa večina želi, da ostane večina, naj s svojim uplivom pomaga, da stopijo tudi Slovenci mej ravnopravne narode in da ne bodo Poljci in Čehi le tačas poznali Slovencev, kedar potrebujejo njihovih glasov. Kar se piše v pohvalo pristojbinske novele, nikogar ne more prepričati, da bi se po njej dosegla res kaka olajšava za kmetijski stan, da ne govorim o mestih in trgih in o obrtnem in trgovskem stanu, ki so ravno tako imenitni v deželi, kakor kmetijski stan ter se le tačas da misliti na občno blagostanje, ako se nobeden teh stanov preveč ne obteži. No, tistih 4000 gld., za katere bodo baje kmetje na boljsem pri pristojbinah, ne bodo samo jedenkrat, temveč večkrat pokrile pristojbine, ki se bodo na kmetih na novo upeljale, za kupnine in užitke. Torej dobička nikjer, čemu tako strastno poganjanje za fiskalni interes? Le nekaj te strasti za naše narodne težnje in Slovenci bi morda koncem šestih let imeli boljšo bilanco, nego se sedaj kaže.

Ruščina kot občni slovanski slovstveni jezik.

(Konec.)

Sestavljenje takih bibliotek, njih razpošiljanje v razne kraje, nagradovanje učiteljev ruskega jezika zahtevalo bi samo po sebi od nas mnogo žrtv, dosti časa in truda. ne le od strani naših slovanskih družtev, temveč tudi od ruskih pisateljev, učenjakov, časnikarjev, knjigoprodajalcev in učenih društev. „Hrup, žrtve! porečejo nekateri, vse to je dolgočasno in neznosno.“ Pa popustimo stališče blagodejnosti, kajti to je stvar osobne vesti vsacega. Poglejmo na to s čisto materialne strani. Poglejmo na vse te žrtve, kakor na časni prostovoljni davek, s katerim se je obložila ruska literatura in znanost, rusko knjigotrštvo in sploh Rusija, da od tega pridobi gotov dobiček. Delajmo tako, kakor delajo v podobnih slučajih kupci vsega sveta in vseh časov. Da bi pridobili nove kupce in nove trge, prodajajo

sprva blago v slepo ceno, kakor pravijo, v izgubo. Treba je poprej bodoče kupce privaditi k svojemu blagu, v njih razviti okus in potrebe po tem. Pošiljajte v vse slovanske dežele množine ruskih knjig, razvijajte veselje do njih v občinstvu, pridobivajte in množiti njim čitatelje. Prišel bode čas — in tem prej, čim z večjo energijo bode delali, — ko bodo vsa ta prizadevanja in žrtve postale nepotrebne, ko bode začela povračevati in prinašati sad onim, ki so se trudili; mej zapadnimi Slovani prikazale se bode cele množine ljudij (sedaj so le posamični ali deseterice), kateri se ne bodo mogli odrekati, da ne bi naročevali ruskih perijodičnih izdanih in kupovali ruskih knjig. V različnih avstro-ogerskih in balkanskih mestih se bodo vsekako odprle ruske knjigoprodajnice — naj jih že napravijo Nemci ali židje, Rusi ali tamošnji prebivalci, to je vse jedno; napravili jih bodo verjetno ti in drugi. Vspehi M. A. Balakireva v predstavljeni Glinkovih oper v Pragi, koncertov Slavjanskega na slovanskem jugozapadu, vidno razširjenje različnih ruskih pesnij, romanc, muzikalnih skladb kaže, da bi se z ruskimi knjigoprodajnicami morale odpreti tudi prodajnice ruskih glasbenih del, da bi z ruskim jezikom in rusko knjigo se udomačila tudi ruska glasba in ruske gledališke predstave.

Naraščajoči okus, zanimanje in sočutje za rusko slovstvo in znanost ne ostanejo tudi brez upliva na rusko življenje in izobraženost. Začelo bode naraščati število ruskih turistev in potnikov po teh prekrasnih zemljah južnega in severnega slovanskega zapada. Prirodne krasote karpatskih, balkanskih in rodopskih pokrajin, Česke, Moravske, Štirsk, Kranjske, Hrvatske, Dalmacije, Bosne, Hercegovine, Črne gore in Makedonije, različne narodne obleke, ornamenti, tipi, napevi, različni pojavi iz prošlega in sedanjega življenja jugo- in severozapadnih slovanskih narodov služile bodo za snovi, osnove in motive bodočih slik, oper, in drugih muzikalnih del, pesnij, dram in romanov, ter bodo predmet raznim znanstvenim preiskavam ruskih antropologov, jezikoslovcev, starin-slovcev in zgodovinarjev. In duhovne vezi naše z vsemi slovanskimi deželami se bode še bolj utrdile. H kratu se bodo ustanovile in utrdile narodno-gospodarske in trgovske zveze.

„Vse to so sanje in ugibanje o bodočnosti“, rekli boste. Pa vedite, da na bodočnost ne mislijo

LISTEK.

Pripovedka o Hudičevem gori.*)

(Spisal Bret Harte; poslovenil A. B.)

Previdni čitatelj bo v naslednji povesti brez dvojbe naletel na pomanjkanje verjetnosti. Jaz sam nesem previden čitatelj, a v tem slučaju moram malo v skrbi priznati, da nemam ravno mnogo listin pri rokah, s katerimi bi mogel dokazati čudoviti dogodek, katerega nameravam povedati. Brezvezni zapiski, razprave nekdanjih ayuntamientov in juntov in jednaka poročila o prvotnem in praznovrnem ljudstvu, bili so moji nedovoljni pripomočki. Dolžan sem pa opomniti, da sem preiskujoč španske arhive v gorenji Kaliforniji naletel na mnogo še bolj čudnih in še menj verjetnih zgodeb, čeprav sledeč povesti manjka potrditve. In te dogodbe so tako potrjene in spričane, da bi ta pripovedka kljubovala vsakej dvojbi in lažnemu umstvom, ko bi se bilo v onih arhivih oziralo nanjo. Tudi kar se mene

*) Monte del Diablo Hudičeva gora stoji blizu Zitona s. Franciska in je 1220 m. visok.

tiče, nesem nikdar izgubil vere v to legendo, in da sem to storil, v tem me je potrdil vzgled, katerega so mi dali razni pretendente različnih pokrajin, na katere sem čestokrat naletel pri njihovih bolj praktičnih raziskavanjih in s katerimi se odkrito strinjam v mislih proti nezaupnosti modernega, trmo-glavega in materialno mislečega sveta.

Mnogo let potem, ko je bil zvon očeta Junipera Serro prvokrat zazvonil skozi divjino gorenje Kalifornije, še ni bil izginil dub, ki je navdajal pustolovnega duhovnika. Vsled cvetočih misij je izpreobračanje nevernikov v celej deželi hitro napredovalo. Tako zelo so si dobri očeti prizadevali, da bi izvršili svoje delo, da so se okrog njihovih samotnih cerkvic kmalu vzdignile beznice iz ilovice, kojih umazani in divji prebivalci so se redno udeleževali obedov in o priliki tudi svetega zakramenta svojih pobožnih gostilnikov. Tako velike napredke so delali, da se o nekem vnetem patru pripoveduje, da je neko nedeljo zjutraj „več nego tristo neverskih divjakov“ obhajal. Ni torej čuda, da si je sovražnik duš, ki je bil zavoljo tega silno razsr-

jen in zavoljo svoje vedno bolj ginoče popularnosti jako nemiren, na vso moč prizadeval, te svete očete na vse mogoče načine skušati in izpodrivati jih, kakor bomo takoj videli.

In vender so bili to srečni mirni dnevi za Kalifornijo. Nestalne ladje na vse strani prečeče trgovine še neso motile veličastnega miru njenih zatovnov. Prerite doline in soteske še neso kazale, da so v njih mislili najti zlatih zakladov. Divji oves je v jutranjej soparici leno pobešal glavice ali pa se je hrabro boril s popoldanjimi vetrovi. Ravnila je mrgolela jelenov in antilop. Vode so mrmrale v svojih starih strugah naprej in še sanjalo se jim nê, da bi jih kdo utegnil kedaj prisiliti, izpremeniti svoj enakomerni tek. Yosemiteška in kalaveraska čuda so bila še neznana. Sveti očeti so le prav malo zmenili se za krasoto narave; razven čudovite bujnosti, s katero je zemlja izročeno jej seme hitro vračala, opazili neso skoro nič posebnega. Novo izpreobrnjenje, cerkven praznik ali krst kakega indijanskega otroka — to so bili jedini veliki dogodki v teku leta.

V tem blagoslovljenem časi živel je v misiji

le divjaki in morda že popolnem preživeli narodi, ki so že vse užili in nemajo nič več pričakovati. Ljudje, društva in narodi, ki še hočejo živeti in razvijati se, ne prezirajo proteklosti, pa vedno tudi mislijo na bodočnost. V teh sanjah in ugibanjih ni nič pretiranega, neverjetnega in nemožnega. Ko bi bil kdo jedno leto po Pariškem miru nam rekel, da ne bode minulo trideset let, ko bode skoraj vsa Bolgarija od Dunava do Balkana, in od Balkana do Plovdiva in Burgosa svobodna, ruski jezik na Balkanskem poluotoku in v Avstro-Ogerskeji razširjen do sedanjih razmer in da bode na Črnem morju rusko vojno brodovje, bili bi vsi zdravo misleči ljudje vskliknili: To so sanje in domišljije zblaznega. Še v mojej mladosti, ko sem prvi pot več nego dve leti potoval po raznih slovanskih zemljah, me je presemetilo zanimanje slovanske mladeži za naše slovstvo in že tedaj sem zadobil prepričanje, da ruski jezik čaka velika bodočnost tudi zunaj ruskih mej. Sledeč vedno za tekočimi slovanskimi novostmi, pogledajoč semtrtja v slovanske dežele, in nikoli ne pretrgavši zveze z njimi, radoval sem se le vedno večjih uspehov ruskega jezika po zemljah slovanskih. In letošnje leto sem bil v Srbiji in prepotoval po Bolgariji in Rumeliji nad šest sto vrst, in odkritosrčno moram priznati, da sem v istini strmел in čudil se temu razširjenju ruskega jezika, katero sem sam videl. Nikdar v svojej mladosti, ko ne vidimo velikih pregrad nam priljubljenim sanjam, bi se ne bil predrznil misliti, da vidim čez dvajset let kje v slovanskih zemljah kaj podobnega temu, kar sem videl letošnje leto v Srbiji zlasti pa v Bolgariji. Istina je presegala vsa moja pričakovanja. Mi inteligentni Rusi radi mirno obupujemo, pretiravamo težavo del, katerih bi se morali lotiti. Radi se v tacihi slučajih jezimo na koga tretjega, in očitamo mu, da je nam vse spridil, in da sedaj ni ničesar več moči popraviti in nič opraviti.

Druzega ne kaže, mislimo si, kakor deti roke križem in pričakovati novih nevspehov in udarov. Pa stvar je taka, kakeršne zmote bi že bili storili in jih še delamo glede slovanstva, vendar to nikakor ne opravičuje govorjenja, ki ga pogostem slišimo: „Tam je za nas vse izgubljeno“. Pa naj bodo zmote, ali pa mari ni nobenih zmot na strani naših nasprotnikov! Potrudimo se tuje razumeti in okoristiti se jih, da svoje popravimo. In čas še ni ušel, in okoliščine so ugodne. Nekatero naše zmote so bile potrebne, pa so jih že popravili ali jih še popravljajo naši nasprotniki sami. To posebno velja gledé Srbije. Kakor v mehaniki, tako se tudi v zgodovinskem življenji ničesar ne da pridobiti, da bi zraven česa ne izgubili. Treba je le jasnega pogleda na stvari in ne pretiravati sil naših nasprotnikov in pomanjševati svojih niti v svojem, niti v tujem mnenji. Ravno tako je smešno obupavati tudi glede ruskega slovstva. Ono se ne sme in ne more omejevati samo na našo publicistiko. Pa tudi pritiskanje in ponižanje na poslednjo more biti le začasno. Slovstvo in znanost si vselej lahko pridobita nova pota in privlečeta k sebi sveže in močne nadarjene sile. Človeški duh in misel se moreta samo zatirati in uničevati, ako sta sama propala poprej in ponižala se. Navada nekih ljudij, pritoževati se zaradi pomanjkanja duševnih sil in sistematičnih načrtov na jedne strani, na pomanjkanje energije na druge, je slaba navada. Praktične in priprave

sile nikoli z neba ne padajo, ampak se zbirajo v človeških krogih ter kažejo njih obraz. Stara naša prislovica, katero je izbral Gogol za motto svojemu revizorju: „Ne jezi se na zrcalo...“ velja tudi tukaj. Ideje in sistema, pogum in energija rodé se mej ljudmi, ne čakajoč katerega povelja ali dovoljenja. Pa ideje in sistema ne prihajajo na svet že popolne in dovršene, kakor Palada že v vsem orožji iz glave Zeusa, ne dobivajo se na mah, ampak so plod vztrajnega in zmerne dela in dozorevanja počasi, organično. Treba je vzbujati v sebi samo delavnost, ne bati se žrtve časa in moči, ne prezirati stvari, ki se nam ponujajo v roke, naj se nam zdé še tako neznatne. Vsaka dobra misel, ako se jo poprime le mala pest ljudij, razžene zaspans in antipatijo pri družih in vzbudi energijo misli in volje.

Naloga, preskrbovati slovanske dežele z ruskimi knjigami se ne tiče samo Peterburškega in družih slovanskih društev, temveč vseh ljudij, katerim so dragi interesi ruskega slovstva in izobraževanja. Misliti smemo, da bi Petrogradsko in druga slovanska društva mnogo koristila Rusiji, ko bi se poprijela te stvari, kakor je pred leti Peterburško naše društvo na prigovarjanja J. J. Petrova začelo nabirati knjige in jih pošiljati v Bolgarijo in Rumelijo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. februarja.

Ta teden bode v državnem zboru debata o pristojbinskeji noveli. Upa se, da bode rešena v štirih ali petih dneh. Po pustu se pa začne budgetna debata, katera se bode pa letos, kolikor bode moč okrajšala, da se sklene zasedanje do Velike noči.

Ko sta bila poslednji pot ogerska ministra Szapáry in Tisza na Dunaji, se je sklenilo, da se zaradi nove avstro-ogerske pogodbe začne prve obravnave že o Veliki noči, posvetovanja o bankinih aktih pa še le jeseni.

Starorusini so imeli shod v Lvovu in in sklenili, da se v volilni odbor, ki se bode osnoval, pokličejo tudi zastopniki mladorusinske stranke. Obe stranki bodeta složno postopali, kajti preverili sta se, da drugače ni pričakovati nobenega vspeha.

Hrvatska vlada je že izdelala načrt za reformo notranje uprave, in pri tem se ozirala na notranjo upravo ogersko. Na čelu vsake velike županije bode veliki župan in njemu bode pridani upravni odbor. Plače se uradnikom ne bodo ponižale, kakor se je to nameravalo pod Pejačevićevo vlado. Število sodišč se tudi ne bode znatno pomanjšalo. — Bivši načelnik pravosodnega oddelka Derenčin je pri običnem zboru pravoznanskega društva poudarjal, da bi se moralo delati na to, da se doseže v vseh jugoslovanskih deželah enakost v kazenskem zakonodavstvu. Kazal je na vspehe prizadevanja nemškega pravoznanskega društva za enakopravnost zakonodaje v nemških deželah, ko je Nemčija bila še razdrobljena. Kaj tacega bi se moralo skušati doseči gledé Hrvatske in Srbije. To bilo bi res priporočati, ako hoče Avstro-Ogerska kaj veljati na slovanskem jugu.

Jutri se začne v ogerskem državnem zboru debata o reformi gospodske zbornice. Vlada neki ne misli nič družega odjenjati od svojega načrta, kakor da se census zniža s 3000 na 2000 gld. neposrednega davka za dedne zbornične člane. Levica bode se potegovala da bi se vsaj jeden del zbornice volil, če že ne vsa. Debata o tem bode jako burna, kajti oglasilo se je že mnogo go-

vornikov. — Srbski poslanci ogerskega državnega in hrvatskega deželnega zbora so sklenili na konferenci v Budimpešti, da hočejo smatrati državno-pravstno dežel sv. Štefana za podlago svojemu delovanju in potezati se za avtonomijo narodne pravoslavne cerkve. Nadalje so sklenili osnovati poseben list, ki bode zagovarjal njih program. Kaka bode smer tega lista in delovanje srbskih poslancev, si lahko mislimo, če je sklepe te konference podpisal tudi baron Živković.

Vnanje države.

Zaradi mnogih neredov v Makedoniji opozorila je Rusija Turčijo, da naj izvede 23 odstavke Berolinske pogodbe, po katerem je zavezana Makedoniji dati podoben regulativ, kakor ga ima otok Kreta.

Kakor je za Anglijo neugoden pad Kartuma, tako prav je pa prišel Italiji. Sedaj bodo še le Angleži prav potrebovali njene pomoči. Treba bode hitro odposlati novih vojakov v Sudan in sicer po najkrajšem potu iz Suakima čez Berber. Kje pa bode Anglija takoj vojakov vzela, predno pridejo iz Anglije ali Indije preteče že nekaj tednov? Naravno da odpošije svoje garnizije ob Rudečem Morju. Tu bode pa treba, da takoj kdo nadomesti njene čete, ker to je potrebno za javno varnost in red, to tembolj ker baš prebivalstvo okrog Suakima ni posebej udano Angležem, ter bi se utegnili njim za hrbtno spuntati. Vest o Mahdijeveji zmagi se je namreč hitro raznesla po vsem Sudanu in sosednjih krajih, ter fanatičnim Angležem sovražnim Arabcem dala nov pogum. Anglija bo toraj prsiljena naprositi Italijo, da zasede kraje, ki jih Angleži ostavijo. Morda bode pa še del italijanske vojske se pridružil Angležem, ki odidejo v Sudan. To bode morla treba, ker blizu Suakima stoji Mahdijev general Osman Digma s svojimi četami, ter se bode Angležem takoj postavil v bran. Tega Osmana so sicer Angleži že nekaj potov pretepli, a neso mogli uničiti njegove vojske. V Rimu dobro vedo, kaka ugodna bode italijanska pomoč sedaj Angležem, zato pa tudi delajo že priprave za tretjo ekspedicijo, ki odpluje proti Rudečemu morju. Ta ekspedicija bode brojala kakih 12 000 mož in seboj imela mnogo topov. Da bi take ekspedicije Italija ne odposlala, ko bi ne pričakovala dobička, je lahko razumljivo. Odškodovala se bode z ozemljem. Ker pa Anglija ne more želeti, da bi Italija posebno razširila svoja posestva ob Rudečem Morju in se tam utrdila, zato se sodi, da jo bode podpirala da napolned priboji Tripolis. Po tej deželi že davno hrepene Italijani. Da to ne baš po volji nekaterim evropskim vlastem, je gotovo, posebnih ovir pa najbrž ne bodo stavile. Čas je minul, da so države za ohranjenje turškega barbarstva pošiljale svoje vojake v boj. Francija se bode najbrž okoristila pri tej pril. znosti, da si prisvoji popolnem Tunis. Turkofilom že delajo italijanske vojne priprave preglavice, boje se namreč, da orientalnopršašanje zopet spravijo na dnevni red: Ta njih strah je tam večji, ker iz Rima prihaja vest, da je Črnagora odposlala svojega vojnega ministra Plamenaca v Rim, in da je Mancini poslednje dni imel pogovor z zastopniki onih balkanskih držav, ki imajo še kake difference poravnati s Turčijo. Ta vest sicer ni dosti verjetna, a vsekako je pomenljivo, da se je baš sedaj poslala mej svet.

S Kitajsko-francoskega bojišča prihajajo za Francoze ugodna poročila. General Brière je priplenil ves utrjen sovražnikov tabor pri Dong-Songu, potem pa odrinil dalje v Lang-Song. General Coubert pa javlja, da so po noči od 31. januarja do 1. februarja Kitajci napali nove francoske postojanke, pa so bili odbiti. Kitajci so zgubili 200 mož mrtvih, mej njimi jednega evropskega častnika in več mandarinov, Francozi pa samo jednega mrtvega in jednega ranjenega. Od 25. januarja do dne 1. februarja imeli so Kitajci nad 700 mož mrtvih in ranjenih.

Kako je v Sudanu, kaj z Gordonom, o tem se kaj malo ve. Še tega ne vemo, kdaj je pal Kar-

San Pablo pater José Antonio Haro, vreden brat Jezusove družbo. Bil je velik in suh. Malo romantična preteklost podelila je temnej bledoti njegovega obraza neko poetično zanimljivost. Ko se je svoje dni kot mladenič v slovečej Salamanki bavil s svojimi studijami, zaljubil se je v miki donne Carmen de Torrencevara, ko je neko jutro videl to damo k maši gredočo. Nepremagljive razmere, pri katerih je bogatejši tekmeč brž ko ne glavno ulogo igral, storile so tej ljubezni nagel in nesrečen konec: mladi José je šel v samostan ter storil obljubo vedne čistosti.

Tukaj sta ga prirojena mu gorečnost in njegova poetična navdušenost navdali z mislijo, da bi misijonar postal. Hrepenenje, da bi izpreobračal neomikane nevernike, stopilo je na mesto njegove lahkomišelnosti posvetne strasti, in polastila se ga je želja, da bi svojo doslej neznano stanovitnost poskusil in razvil. V njegovem iskrem očesi in mračnej zunanosti bila sta čudno združena preudarni Las Casas in siloviti Balbao.

Navdušen od te pobožne gorečnosti stopil je pater José v vrste krščanskih pionirjev. Dospevši v

Mejiko, dobil je dovoljenje ustanoviti misijo San Pablo.

Kakor častitega Junipera spremljevala sta ga samo mašni služabnik in poganjač mul. V temnej soteski razbrzda svoje mule in zazvoni s svojim zvoncec v samoto. Divjaki — miroljubno, brezskrbno in podložno pleme — se takoj zbero okrog njega. Bližnja vojaška posadka je bila zelo daleč, kar je varnost teh bogabuječih romarjev bistveno poviševalo, ker je njih odkritosrčno zaupanje in osobna ljubeznivost mnogo bolje mogla zatreti sovražnosti nego oboroženo, sumljivo in bahavo vojaštvo.

In tako je dobri oče José bral maše in jutranjice pa večernice molil sredi greha in neverstva, ne da bi količkaj mislil sam náse, temveč le za cerkveni blagor vnet. Kmalu so se jeli izpreobračati h krščanstvu, in 7. julija 1760. l. bil je prvi novorojeni indijanski otrok krščen. Kakor se oče José pobožno izraža, ta dogodek „s svojo bliščobo daleč presega bogastvo zlata in drazih kamenov ali slavo in blesk Salamonovega ofirja.“ To navajam, da povem vzgled bistroumne zveze pojezije in strahu božjega, s katero se dlikujejo poročila očeta José-a.

Misija San Pablo je cvetela in se tako dobro obnesla, da bi pobožni ustanovnik kakor neverni Aleksander kar jokaj, da nč bilo več neverskih dežel, katere bi podvrget. A njegova goreča, navdih-nena duša nč mogla dolgo prebiti v brezdelnosti, katera se mu je zdela pregrešna; nekega lepega jutra v avgustu leta 1770. šel je oče José skozi vrata z dvorišča svoje misije, pripravljen na novo delo.

Nič se ne dalo premerjati mirni resnobi in ponižnosti male kavalkade. Spređaj je jezdil četverooglat poganjač, ki je vodil z društvenim živežem in nekolikimi priprostimi razpeli in majhnimi zvonce obloženega tovrnega osla. Temu je sledil častivredni padre José, z brevirjem in križem pod pazduho in s črno serapo čez pleča. Njemu ob straneh jezdila sta dva temna novokristjana, ki sta hotela očitno dokazati svoje izpreobrnjenje s tem, da sta bila v divjinah svojih neverskih bratov vodnika. Njijino novo dostojanstvo bilo je na ugoden način v njijini zunanosti na tem spoznati, da nesta imela navadnega ilovnatega obliža, katerega sta v neizpreobrnem stanji navadno nosila, da sta se varovala mraza in žuželk. (Dalje prih.)

tum. Sodi se, da ne 28. pr. m., ampak že davno poprej, pa o tem poveljnik angleške ekspedicije ni ničesar vedel. Najbrž je bilo izmed mnogih prejšnjih poročil, da je pal Kartum, katero resnično, nasprotna poročila pa lažniva. Natančnejši poročil od tam pa še ne bomo tako hitro dobili, ker je glavno poveljništvo prepovedalo vse privatne brzojavke. Kar angleški listi poročajo o tem, so le domnevanja. Nekatera teh poročil so pa taka, da se že za naprej ve, da neso resnična. Tako so nekateri časniki poročali, da so Sudanci poklali v Kartumu 2000 Angležev, pa kakor se iz zanesljivega vira ve, je v Kartumu poslednji čas bilo le pet Evropecev, Gordon, avstrijski konzul, neka slovaška perica iz Požunskega komiteta in jeden česki vrtar s svojo soprogo. Vsi angleški časniki odločno zahtevajo, da vlada napne vse sile, da reši Gordona ali pa maščuje njegovo smrt in hvalijo ukrep vlade, da se pošlje Wolseley-u toliko vojakov, kolikor jih bode zahteval. Baring je že neki brzojavil vladi, da naj hitro odpošlje iz Anglije ali Indije 20.000 vojakov v Sudan. Kmalu bomo čuli vesti, da so odrinile ladije z novimi podkrepljenji. Pri poveljništvu angleške ekspedicije vidijo se velike neprevidnosti. Tako so razni oddelki ekspedicije preveč oddaljeni drug od drugega. Zlasti Stewartova oddelka, ki se mora smatrati kot predstraža, je tako daleč spredaj, da se je bati, da ga uničijo Sudanci, predno mu more Wolseley prebiti na pomoč. Wolseley je izdal sledeči oklic na plemenitnike in druge prebivalce Metamheha in okolice: „Angleška vlada me je poslala z vojsko mir narediti, ne pa komu kaj žalega storiti in pobirati davkov. Potrebni živež bodem plačal in izvel Gordonove obljube. Kaznovali bomo pa vse, ki to zaslužijo, in zahtevamo od vseh, da ne poslušajo zloželjnih svetnikov. Pridite v tabor obiskovat častnike, nikdo vam ne bode ničesar storil, ne pri prihodu, ne pri odhodu.“ Se li bodo za ta oklic Sudanci kaj zmenili, je drugo vprašanje. Od generala Wilsona je zahteval Mahdi, da pristopi k njemu in se pomahome-dani, če ne bode uničil njegovo vojsko. O Gordonu se širi govorica, da je prestopil k Mahdiju in postal mohamedanec, da si je tako rešil življenje. To je mogoče, pa ni gotovo.

Dopisi.

Iz Podsmreke 7. febr. [Izv. dop.] Danes 4. t. m. veje po naši dolini, kakor po celem fari bela zastava v znamenje srčnega veselja, katero prešinja vse prebivalstvo širne župnije Veliko-Laške. Uzrok občne radosti je veselo poročilo v Slovenci od 3. t. m., ki mej duhovskimi spremembami objavlja novost, da je fara Šmartinska, za katero bil je prosilec naš g. duhovni oče, podeljena g. župniku Smledniškemu. Sam Bog, da patron ni vedel za velezaslužnega moža v vinogradu Gospodovem! Dasi tudi bili bi iz srca privoščili neutrudljivemu in požrtovalnemu g. očetu, katerega tu visoko čisla in ljubi vse, katerega kinčijo krepostna dejanja in blage lastnosti, ki so le njemu od zgoraj dane, kako bolje mesto, že zaradi tega, ker mu duhovska opravila po naši težavnej fari presedajo in se je še zraven tega treba boriti za vsakdanji kosček kruha, vendar nas veseli, da blaženi g. oče ostane še pri svojih zvestih otrocih. Saj tu nima niti jednega nasprotnika. Ker vlada svoje podložno farane od svojega nastopa sem z vedno jednako ljubeznivostjo in krotkostjo ter s svojo preponižnostjo, dasiravno so se dovršila v teku časa velikanska dela, ki so nam vsem v ponos in njemu v čast. Jedino dobro je to, da preblagi gospod Šmartinčanom ni poznan, in da se neso na pravem mestu pobrinili zanj, kar bi bilo morda svoj uspeh imelo. Pa, sklepi božji so nezapopadljivi! Morda bi bil prekrotki gospod, katerega jezik ne pozna žal besede, na svojem novem mestu nezadovoljniši; morda bi bilo ondi potreba resnega postopanja, kar je za krotkega ovčarja, ki povsod ljubi svoje ovčice po izgledu svojega večnega mojstra, pretežavno. V obče pa je znano, da pl. duhovnik ne zna moledovati, da se toraj ni uklanjal knezo-škofijskim svetnikom, ki potem takem neso glasovali zanj, in da ni iskal zavetja pri ženskem spolu, ki je nekdanj mnogo uplival, zlasti, ako se je po žilah pretakala modrakri, kar je bilo pri nekaterih običajno in ne brez uspeha. Naši možaki pa se posvetujejo, kaj bi učinili in kako dohodke zboljšali, da bi preskrbnemu g. očetu, ki je zares pravi biser mej duhovniki, kateremu pri srci ni denar, ne svetna čast, ne prišlo več na misel, kopati se proč od nas. Tudi so bogoljubne dušice sklenile opravljati devetdnevno pobožnost za vse one, ki so glasovali in storili potrebne korake, da ostane še pri nas. Prosimo pa vsi plemenitega gospoda, da bi ostal vedno tu pri nas do poslednjega izdihljaja, kajti svet in vera vanj je ota pena in — nič, po besedah pesnikovih, ki pravi:

Up je v močvirju veša migljajoča,
Hitiš za njo, pred tabo ona bega,

Ko že po njej se tvoja roka stega,
Se udere tebi noga stopajoča.

Podsmreški.

Domače stvari.

— (Presvitli cesar) podaril je občini Podgori v Velikolaškem okraju za popravilo cerkve 100 gld.

— († Ivan Zor.) Včeraj popoldne ob 5. uri umrl je v Ljubljani g. Ivan Zor, c. kr. brzojavni oficijal, mož, o katerem se sme po vsej pravici trditi, da je bil mučenik za narodno stvar, kar bode razvidel vsakdo iz naslednjega kratkega životopisa. Pokojnik porodil se je v 26. dan maja 1831 v Ljubljani, kjer je tudi dovršil spodnjo gimnazijo. L. 1848 šel je kot prostovoljec v vojake ter se udeležil bojev pri Milanu in pri Paviji. Ko je bil od vojakov odpuščen, ustopil je pri davkarji na Krškem, pozneje pa k deželni blagajnici v Zagrebu, od koder se je preselil v Trst. V Trstu si je stekel veliko zaslug za probujenje narodnega duha, bil je mej narodnimi prvoboritelji, vsekdar neustrašen, značajan in neumorno delaven, bodisi v Čitalnici, bodisi v mestnem zboru Tržaškem, katerega član je bil. S svojo odločnostjo in s svojim delovanjem nakopal si je sovražstvo lahonov, a tudi nemilost vlade. Slednja predstavila ga je za kaznen v Bregenc, iz Bregence v Kufstein, iz Kufsteina na Dunaj. Posrečilo se mu je, da bil z Dunaja za malo časa premeščen v Ljubljano, a ker je kljubu vsemu pritisku še vedno bil odločno naroden, moral je ostaviti rodno mesto in seliti se na skrajno avstrijsko mejo, v Črnovice. Leta 1877 moral je iz Črnovic v Bosno k vojnemu telegrafu pri katerej priliki je dobil Najvišje priznanje, a po končanej vojni moral je v Črnovice nazaj, od koder se je še le pred dvema letoma vrnil v Ljubljano. Mnoga preseljevanja, zlasti pa bivanje v Bosni omajala so njegovo sicer jekleno zdravje, in vračajoč se v domovino imel je že smrtno kal v sebi. Bolehal je ves čas, a ni mu bilo dano skrbeti za svoje zdravje, kajti smrtno bolan, moral je vendar opravljati svoje uradne dolžnosti. Lansko leto poučeval je uradnike v telegrafskem poslovanji. Kurs trajal je 5 ali 6 mesecev in dasi je moral poučevati zvečer še le po uradnih urah, dobil je za ta pouk ogromno svoto 80 gld., dočim se je v Trstu uradniku, ki je imel isti kurs, a bil mei tem službe prost, dalo 200 gld. nagrade. Kakor je jasno iz predstojčih podatkov, pokojniku ni bila sreča mila, ni mu bilo dano, da bi se bil kdaj grel na solnci vladne milosti, a nikdar ni upognil krepkega ponosnega duha, temveč bil je vedno zvest in vnet sin svojega bornega naroda, odločen in značajan, da mu je bilo malo vrstnikov mej nami. Zatorej si usojamo opozarjati narodnjake, da je pogreb tega poštenjaka-mučenika jutri popoldne ob 2 uri. Naj ga vsak, kdor utegne, spremi na poslednjem potu! — Blag mu spomin in lahka mu bodi zemlja domača!

— (Slovensko gledališče.) Danes se predstavlja veseliga „Srečen oče“.

— (Slovstveni zabavni večer) zadnjo soboto obiskalo je 40 članov. Predsedoval je gosp. M. Kreč, čital pa podžupan in veletržec g. Vaso Petričič jako obširno in z veliko marljivo-tjo sestavljeno razpravo o Atili in Huncih. Po pohvalno vsprejetem berilu začel se je pogovor o Gregorčičevem večeru in določilo se je, da bode ta banket v 7. dan marca. Podrobnosti objavijo se pozneje, za sedaj le toliko, da se je do danes že nad 60 gospodov oglasilo.

— (O reorganizaciji magistratnih uradov) sklepal je mestni zbor Ljubljanski v tajni seji zadnjo soboto. Vzprejelo se je v tej zadevi odsekovo poročilo. Drugim magistratnim komisarjem imenovan je gosp. J. Križaj; protokolistom pa g. Jarnej Boltar.

— (Umrl) je danes zjutraj g. Anton Možek, posestnik v Ljubljani. Pokojnik prišel je pred veliko leti z neznatnim imetkom v Planino, a z izredno štedljivostjo in razposojevanjem denarjev pridobil si je toliko premoženja, da se prišteva prvim bogatašem Ljubljanskim in da se njegov imetek ceni na več sto tisoč goldinarjev. Dediča sta pokojnika unuka gg. Anton in Fran Možek.

— („Zehn Mädchen und kein Mann.“) Ljubljanski kazinotje si leto za letom prizadevajo, prirediti veselico, ki bi vsaj nekoliko bila podobna „Sokolovi maskaradi“, a vse zaman. Kostumovani plesi v kazini ne hoté se posrečiti in neso niti senca Sokolove maskarade. Letos se je pa kazinski kostumovani ples posebno slabo obnesel, kajti prišlo

je sicer štirideset kostumovanih dam, a samo 1, čitaj: jeden kostumovan gospod, predstavlja joč mornarja.

— (Celjska okrožna sodnija) išče brzojavno 26 letnega pisarja Jos. Wračko-ta iz Šmarija pri Jelšah, ki je ubežal zaradi hudodelstva goljufije in poneverjenja.

— (Vabilo na maskarado,) koje priredi 15. februarja t. l. narodna Čitalnica v Kranji. — Ustopnina udom znaša 30 kr. — Dame so proste. — Neudje plačajo za osobo 70 kr. ustopnine. — Globa nemaskovanim znaša 30 kr. Vsaka maska mora se demaskovati v to postavljenemu odborniku. Začetek ob 8. uri. K obilnej udeležbi vabi najljubše odbor.

— (Čitalnica v Gornjemgradu) priredi 16. t. m. veliko maskarado. Ustopnina je udom prostovoljna — neudom 30 kr. — maske so proste. K tej maskaradi uljudno vabi odbor.

— (Duhovenske spremembe v Lavantinske škofiji.) G. Martin Lapuh imenovan je župnikom pri sv. Barbari pri Vurpergu, g. Jurij Vtičar provizorjem v Prevorji, gosp. M. Stolz kaplanom v Vuzenici.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 9. februarja. Mestni zbor volil je zopet Uhl-a županom.

London 9. februarja. 8000 mož odposlalo se bode kot podkrepljenje čez Suakim v Berber. O Gordonu se nič novega poizvedelo. V 30. dan januarja so sovražniki tri milje od Gakdula napali angleški provijantni spreved. Angleži so napadovalce odgnali in so sedaj v Elhowigatu v varnosti.

Razne vesti.

* (Ponarejena srečka glavnega dobitka.) Penzijsko društvo ogerskih častnikov (žurnalstov) osnovalo je konci lanskega leta loterijo, katere glavni dobitok je znašal 5000 gld. Srečkanje vršilo se je 2. januarja t. l. Malo dni pozneje pride pa revno opravljen človek, spremljan po postreščku, v menjalnico H. Fuchs-a, kateri je v Budapešti izplačeval dobitke, in pokaže srečko, na koje je zadel prvi dobitok. Menjalec mu takoj izplača 5000 gld. Tujec napiše pobotnico in jo podpiše z imenom „Fischer“ ter odide. Pred petimi dnevi je pa sedaj došla Budapeštanskej podružnici avstro-ogerske banke iz Levova prava srečka, na katero naj se izplača glavni dobitok Fuchs se ni malo začudil, zagledavši pravo srečko — jasno mu je bilo, da ga je Fischer osleparil. Preiskujejo prvo srečko in zapazijo, da je v srečkinej številki število „6“ ponarejeno v ničlo „0“. Po daljšem in trudopolnem iskanji dobil je Fuchs ponarejalca v Stubnji na Gorenjem Ogorskem. Denarja sicer ni imel več, a ima malo posestvo, na katero so takoj 5000 gld. uknjižili. Sleparja so zaprli in menjalec je potem poslal 5000 gld. na pravo srečko v Levov.

* (Smrtna obsodba.) Iz Gradca se 7. t. m. brzojavlja, da so pri tamošnjih porotnih obravnavah pretekli teden obsodili 38 letno Marijo Schaffer, katera je štirim svojim lastnim otrokom zavila vratove ter jih tako kmalu po rojstvu usmrtila, v smrt na vislicah. 70 letnega udovca, Josipa Fugerja, ki je živel z zločinko v konkubinatu in jo baje zapeljeval v zlodejstvo, proglasili so nekrivim. Vseh šestero otrok, katere je povila nečloveška mati, zginilo je kot kafa s sveta. Še ostankov nesrečnih otrok neso našli.

* (Razstava konj na Dunaji 1885. leta.) Od 9. do 17. maja t. l. bode v Praterji v svetovne razstave rotundi na Dunaji razstavili lepe in čile konje raznih plemen. Kakor poroča Dunaj-ske kmetijske družbe odsek za konjerejo, udeležiti se lahko vsakdo te razstave: domači in tuji konje-rejci in posestniki konj lahko pošljejo svoje lepe konje v to razstavo. Zadnji obrok za oznanila določen je v 15. dan aprila t. l. Obrazci za oznanila dobivajo se v pisarni odseka za konjerejo pri kmetijskih družbi v mestu, Gospodske ulice h. št. 13 na Dunaji.

* (11 krvavcev zasačili.) Iz Hamburga se 5. t. m. poroča: V sled brzojavnega naloga vsprejela je policija na parniku „Bohemia“, iz Novega Yorka danes semkaj došlem, jedno gospo in 10 gospodov, jih preiskala in vse zaprla. Dobilo se je pri njih obilo anarhističkih tiskovin in pisem.

* (Katolišk duhoven umorjen.) Iz Madrida se poroča, da je umoril v zakristiji stolne cerkve v Gibraltaru nek blazen mesar tamošnjega katoliškega generalnega vikarja.

* (Darežljiva Amerikanka.) Ne le moški, marveč tudi ženske v Ameriki so jako darežljivega in usmiljenega srca. Tako volila je nedavno v Chicagu umrša Klarisa Peck, udova po bogatem železničnem delničarji razun 50.000 dolarjev, katera je poklonila naučnim in dobrodelnim namenom, ogromno vsoto 412.000 dolarjev ustanovi zavetišča za neozdravljive in revne bolnike iz Couty Cook-a brez razločka narodnosti in veroizpovedanja.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.